

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 26.01.1982, sp. zn. 5 Tz 1/82, ECLI:CZ:NS:1982:5.TZ.1.1982.1

Číslo: 44/1983

Právní věta: Páchatel, ktorý neoprávnene vykonáva vo väčšom rozsahu súkromnú alebo inú zárobkovú činnosť a predstiera, že ide o podnikanie socialistickej organizácie, ktorá v skutočnosti neexistuje, dopúšťa sa trestného činu nedovoleného podnikania podľa § 118 Tr. zák. Ak pri tom poskytuje služby pre socialistické organizácie a úmyselne ich predražuje tak, že niekoho uvádza do omylu alebo jeho omyl využije, ide o jednočinný súbeh uvedeného trestného činu s trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 26.01.1982

Spisová značka: 5 Tz 1/82

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Neoprávněné podnikání, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Souběh

Předpisy: 140/1961 Sb. § 4 odst. b

§ 118

§ 132 odst. 1 písm. c 141/1961 Sb. § 211 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/1983 sb. rozh.

Páchatel, ktorý neoprávnene vykonáva vo väčšom rozsahu súkromnú alebo inú zárobkovú činnosť a predstiera, že ide o podnikanie socialistickej organizácie, ktorá v skutočnosti neexistuje, dopúšťa sa trestného činu nedovoleného podnikania podľa § 118 Tr. zák. Ak pri tom poskytuje služby pre socialistické organizácie a úmyselne ich predražuje tak, že niekoho uvádza do omylu alebo jeho omyl využije, ide o jednočinný súbeh uvedeného trestného činu s trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 26. 1. 1982 sp. zn. [5 Tz 1/82.](#))

Rozsudkom OKresného súdu v Komárne zo 14. mája 1981 sp. zn. 1 T 7/81 bol obvinený K. G. uznaný za vinného z trestného činu nedovoleného podnikania podľa § 118 odst. 1, 2 písm. a), b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v priebehu mesiaca septembra a októbra 1979 bez povolenia a pod

vymyslenou firmou „Servis elektrovýťahy - bleskozvody v Bratislave“ vykonával revíziu elektrozariadení v blokoch Okresného stavebného bytového družstva v Komárne, za čo vyfakturoval spolu 76 019 Kčs a z tejto sumy vyplatil revíznym technikom V. B. a J. T. 2000 Kčs za pomocné práce. V novembri 1979 vykonával revíziu elektrozariadení v objektoch Ústrednej správy študentských domovov a jedální v Bratislave, za čo vyfakturoval 84 798 Kčs a z toho vyplatil svojim pomocníkom - revíznym technikom Š. G. a P. Č. 15 000 Kčs. Tak získal vo svoj prospech celkovú sumu 143 817 Kčs. Za to mu bol uložený podľa § 118 odst. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov v prvej nápravno-výchovnej skupine.

Na základe odvolania okresného prokurátora a poškodenej strany Rektorátu UK v Bratislave Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 15. júla 1981 sp. zn. 2 To 318/81 doplnil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že podľa § 228 odst. 1 Tr. por. uložil obvinenému K. G. povinnosť nahradiť poškodenej strane Rektorátu UK v Bratislave škodu vo výške 69 789 Kčs.

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v neprospech obvineného K. G., Najvyšší súd SSR zrušil rozhodnutia súdov oboch stupňov pre neúplné zistenie skutočného stavu veci a okresnému prokurátorovi v Komárne prikázal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Už v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku krajského súdu, došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por. pri zisťovaní skutočného stavu veci. Orgány prípravného konania ani okresný súd nepostupovali dôsledne pri zisťovaní rozsahu neoprávnene vykonávanej zárobkovej činnosti obvineného a nezistili nepochybne ani skutočnú výšku škody na majetku v socialistickom vlastníctve, ktorá vznikla podvodným konaním obvineného.

Predovšetkým však treba uviesť, že orgány činné v trestnom konaní urobili chybu, keď neposúdili skutok obvineného podľa všetkých ustanovení Trestného zákona, prichádzajúcich do úvahy. Už doteraz vykonanými dôkazmi sa totiž nepochybne preukázalo, že obvinený okrem toho, že vykonával neoprávnene vo väčšom rozsahu zárobkovú činnosť (§ 118 Tr. zák.), podvodným konaním v zmysle § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. spôsobil škodu na majetku v socialistickom vlastníctve. Obvinený podviedol socialistické organizácie, keď vo vzťahu s nimi vystupoval ako zástupca neexistujúcej socialistickej organizácie a za práce, ktoré boli vykonané v rámci nedovoleného podnikania, fakturoval podľa cenníka platného pre socialistické organizácie. Musel byť prinajmenšom uzrozumený s tým, že súkromná osoba, aj keby práce vykonala oprávnené, nemôže účtovať za ich vykonanie toľko ako socialistická organizácia. Ak napriek tomu účtoval podľa uvedeného cenníka, konal najmenej s nepriamym úmyslom (§ 4 písm. b/ Tr. zák.) spôsobiť škodu na majetku v socialistickom vlastníctve. Doteraz sa však presne nezistil rozsah spôsobenej škody na majetku v socialistickom vlastníctve.

Obvinený priznal spáchanie zažalovaného skutku. Uviedol, že pracoval ako revíznym technik v Družbyte Nitra, ktorý dostával objednávky aj na revíziu elektrozariadení. Keďže organizácia, v ktorej pracoval, nemohla tieto objednávky vybaviť, rozhodol sa, že práce vykoná v Okresnom stavebnom bytovom družstve v Komárne za pomoci revíznym technikom V. B. a J. T., v Študentskom domove UK, Suvorovova 14, v Bratislave, pod vedením P. Č. a technikom J. Z. a Š. G. Keďže potreboval objednávky a faktúry opečiatkovať, zakúpil si detskú tlačiarňičku a jeden neznámy muž mu vyrobil pečiatku s názvom „Servis elektro - výťahy, bleskozvody, Vietnamská 25, 818 00 Bratislava“. Prostredníctvom tejto neexistujúcej organizácie boli potom vykonané revízie elektrozariadení v uvedených organizáciách, za čo obvinený vyfakturoval odmenu, ktorú si dal poslať do sporiteľne na svoj bežný účet. Fakturáciu vykonával podľa cenníka, ktorý mal k dispozícii v Družbyte Nitra. Pripustil, že pri fakturácii sa mohol zmýliť, avšak úmyselne žiadne položky nenadhodnocoval. Pokiaľ ide o revíznym

technikov, títo boli presvedčení, že revíziu vykonávajú legálne a že obvinený zastupuje uvedenú organizáciu. Za vykonanie revízie vyplatil V. B. a J. T. 2000 Kčs a Š. G. a P. Č. 15 000 Kčs. Motívom jeho konania bolo získanie väčšej sumy fiannčných prostriedkov pre svoj prospech.

Vo veci sa vykonalo dokazovanie znalcom z odboru energetiky Ing. L. Š. Znalec posúdil správnosť vykonanej revízie elektrozariadení i správnosť fakturácie. Porovnaním revíznych protokolov a im zodpovedajúcich faktúr zistil, že fakturácia revízií elektrických zariadení sa vykonala v rozpore so skutočne vykonanými prácami. Obvinený fakturoval USŠDaJ UK v Bratislave sumu 84 798 Kčs, pričom podľa revíznych protokolov boli vykonané práce v hodnote 20 638 Kčs, teda došlo k prefakturácii o sumu 64 160 Kčs. Okresnému stavebnému bytovému družstvu v Komárne vyfakturoval 76 018 Kčs, avšak boli vykonané práce len za 19 063 Kčs, čím došlo k ich nadhodnoteniu o 56 955 Kčs. Celková prefakturácia tak činila 121 115 Kčs. Podľa znalca k prefakturácii došlo tak, že obvinený fakturoval vykonanie takých prác, ktoré v skutočnosti vykonané neboli a tiež tak, že namiesto merania vypínacej slučky (jedno meranie 3,95 Kčs) fakturoval meranie zemného odporu ochranného vodiča, kde sa za jedno meranie účtuje 48 Kčs.

Okresný súd prečítal na hlavnom pojednávaní podľa § 211 odst. 4 Tr. por. uvedený znalecký posudok. Obvinený, i keď súhlasil s jeho prečítaním, po vykonaní tohto dôkazu odmietol jeho správnosť.

Preto bolo povinnosťou okresného súdu vypočítať znalca na hlavnom pojednávaní na uvedené skutočnosti. Na zistenie rozsahu vykonanej revízie bolo treba podrobne vypočítať už v prípravnom konaní technikov, ktorí vykonali revízie, i pracovníkov, ktorí sa v mene poškodených organizácií zúčastnili vykonávaných revízií. Výsluch bolo treba zamerať na obsah protokolov o revíziách elektrozariadení, aby sa podľa jednotlivých položiek vyjadrili, či práce boli vykonané tak, ako ich obvinený fakturoval, alebo ako to uviedol znalec. Je potrebné, aby sda obvinený podrobne vyjadril k obsahu znaleckého posudku, k obsahu revíznych protokolov a k tomu, prečo fakturoval i také práce, ktoré vykonané neboli a namiesto položky menšej hodnoty fakturoval položku väčšej hodnoty. Na tieto skutočnosti výsluch obvineného nebol zameraný.

V súvislosti so zisťovaním rozsahu nedovoleného podnikania a skutočne spôsobenej škody na majetku v socialistickom vlastníctve podvodným konaním obvineného je potrebné, aby znalec vypočítal, akú odmenu by bol dostal za vykonanie revízie obvinený, keby práce vykonal oprávnene ako súkromná osoba na základe príslušného povolenia. Znalec nech sa vyjadrí ku každej jednotlivej položke, z ktorej vychádzal pri výpočte správnosti fakturácie obvineného. Iba po takomto zistení rozsahu prefakturácie bude možné správne posúdiť konanie obvineného i z hľadiska použitia vyššej nej sadzby pri trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák.